

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj'e dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrta leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-60 | En mesec . . . „ 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrta leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | En mesec . . . „ 1-40

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Celjski mestni urad — popravlja.

iz Celja, 31. avgusta.

V „Leiborganih“ našega slavnega mestnega urada čitamo, da je urad „Politiki“ v Prago baje poslal popravek na podlagi potrepljivega § 19. tiskovnega zakona. Ajs, je vroča juha, katero je začel mestni urad srkati! Ni nam še znano, če bo „Politika“ vzprejela od znanih kronjuristov tako imenitno sestavljeni popravek, kajti uredništvo ima dovolj vzrokov, da njega priobčenje odkloni. To je menda mestni urad tudi sam zaslužil, kajti iz previdnosti je ta popravek priobčil v celjski „Vahtarici“, kateri listič ima uprav nevenljivih zaslug za krvave celjske izgrede, in pa v graški tetki, katera je neprenehoma v znani oficialni zvezi z mestnim uradom. Ali smo delali debele oči, da „uradni“ popravek popravlja tudi imenom Rakuževega Juliusa, imenom tistega moža, kateri se je v noči od 9. na 10. m. m. proslavil z že znanim strastnim, skrajno hujskajočim govorom. Kaj je veliki nemški

mož prišel pod nadvarstveno oblast, ki naj mu oskrbljuje popravke?

Mestni urad popravlja, da je policija dne 10. m. m. zvečer — o nastopu policije dne 9. m. m. mestni urad previdno molči — povsodi „energično“ — napram komu? — nastopala in kmalu napravila red in mir. Dne 10. t. m. se je vedelo že ves dan, da hoče celjska fakinaža zvečer napasti „Narodni dom“ in dr. Sernčevo hišo. Brez dvoma so te govornice iz pristnih virov prišle tudi do ušes celjske varstvene oblasti. Dr. Sernec je še ob 7. uri zvečer pisмено obvestil mestni urad o znanih govorcah ter zahteval varstva za svojo hišo in za „Narodni dom“. Mestni urad pa, kateri je družega dne, 11. t. m., zvečer, ko se je bilo zaznalo, da bo občinski svet ob najmanjšem nemiru razpuščen, zamogel svoje elemente tekom pol ure ukrotiti ter jih spraviti spat, isti mestni urad in njegova policija sta prejšnji večer tako zelo „energično“ nastopala, da se je celjska sodrga brez skrbi smela zbirati pred mestno hišo, da je potem — kakih sto s palicami in kamenjem oboroženih barabar in kakih sto „radovednežev“ — „Vahtarica“ pravi, da so bili tuji — letovišniki — drvila pred Sernčevo hišo, divje tulila, kričala, žvižgala, pobila vse šipe ter šele potem odšla, ko se je — po poročilih nemških listov — raznesla govorica, da je dr. Sernec s svojo rodbino zbežal v „Narodni dom“. In kaj bi se bilo zgodilo, ko bi bil celjski mob slutil, da je dr. Sernec in njegova rodbina v hiši, katero so hoteli razdejati? O tem nimamo dvoma, ko vemo za namen, ki je šel na uboj in umor. A kje je bila tista „energična“ policija ta čas? Ona je postopala zopet tako energično, da je fakinaža mogla s prepevanjem svojih velezdajskih pesmi demonstrirati pred glavarstvom, pobiti v „Narodnem domu“ šipe, razbila tablo nad dr. Dečkovo pisarno, ki se nahaja tik mestne hiše, da je bobnala s palicami na vrata farne cerkve, razbila okna na kaplaniji in opatiji — nedolžno „mačjo godbo“ imenuje ta „uradni“ popravek — in potem, ko ni bilo nič več storiti, ko je sodrga storila vse, kar je imela namen storiti — je zmagonosno odšla.

Nastal je mir in red, če po zaslugi in vsled „energičnega postopanja naše policije, to je drugo vprašanje. V zavesti, da je dopolnila junaške čine, je sodrga odšla k „Engelnu“ na „Siegesfeier“, kjer je spila več hektolitrov piva — na čegav račun, „Erkläret, mir Graf Oerindur!“ In v svoji pijanosti je pustila živeti in je proslavljala vse imenitne glave, katere so si za sijajni prospeh obeh dnij stekle neizmerno zaslug. Mej imenitne glave so šteli najimenitnejšo, županovega namestnika, Julija Rakuža — oni že vedo zakaj.

Tako so poročali o „Siegesfeier“ — nemški listi!

Mestni urad pa tudi popravlja, da ni resnica, da se je klicalo „preat Austria“, „Heil Alldeutschland“ itd., da se je s palicami bobnalo na cerkvena vrata ter klicalo „Los vom Rom“. Radovedni smo, kako in kje si je mestni urad zadobil prepričanje o neresničnosti teh (?) trditiv. Kaj je bil mestni urad, ali so bili njegovi organi poleg pri demonstracijah? No, v čudno past se je ujel slavni mestni urad s tem popravkom. Le potem, če so bili organi mestnega urada navzoči pri demonstracijah, zamore mestni urad kot njih zastopnik vedeti in popravlja, kaj se je, oziroma kaj se ni klicalo. Ako pa je bil mestni urad po svojih organih navzoč pri pouličnih izgrelih, zakaj jih pa on kot naša varstvena oblast ni prepregel? Zakaj ni razburkanih elementov ukrotil na tak način, kakor jih je znal 11. t. m. zvečer pomiriti v tako kratkem času? Ako pa uradniki mestnega urada, kakor slednji trdi na drugem mestu, pri demonstracijah sploh niso bili navzoči, potem moramo popravek mestnega urada najmanje označiti kot predrznost. Na ta način ni smeti mučiti in mrcvati ubogega § 19. tisk. zakona. Sicer pa z mirno vestjo lahko trdimo, da bo vsak bralec famoznega „uradnega“ popravka vzkljnil . . . „doch mir fehlt der Glaube“. Mi pa še jedenkrat povemo mestnemu uradi celjskemu v brk, da je resnica, da so celjski fakini in njihove oprode dne 10. t. m. zvečer kričali gori označene klice. Prizadeti zločinci naj se le oglasijo, naj nastopijo kot tožniki, hočemo jim pred-

bacivane čine vsaki čas dokazati s pričami. Sicer pa svetujemo vsem popravkom željnim, da naj s svojo popravkomanijo potrpijo vsaj do konca sodnih poizvedb in preiskav, katere se vrše sedaj.

Predvčerajšnjim je bil na okrajnem sodišču neki Anton Gmejski, brivski pomočnik pri Nagele-ju v Celji, krivim spoznan radi prestopka zoper varnost časti po § 491 k. z., storjenega s tem, da je dr. Serneca „poleg navade stare celjske“ na cesti opsoval ter bil po § 493 k. z. obsojen na pet dni zapora. Sestava celjske „chronique scandaleuse“ napreduje!

Danes sta bila znani mestni uradnik Sonenburg in sin fotografa Martini krivima spoznana radi prestopka zoper varnost časti po § 496. k. z., ker sta v noči na 9. t. m. jurista Založnika in Potočnika zmerjala s psovko „Hund“ ter radi prestopka zoper telesno varnost po § 411. k. z. storjenega s tem, da je Sonenburg ob divjaškem napadu na uradnika Bega v noči od 9. na 10. t. m. slednjega na telesu poškodoval, (Martini pa jurista Založnika napadel in lahko na telesu ranil. Obsojena sta bila tako Sonenburg kakor Martini, vsaki na pet dni zapora.

O priliki, ko je bilo kolesarsko društvo „Slavec“ v Celji, je med večernim koncertom nekdo vrgel kamen na dvorišču „Narodnega doma“. Naši ljudje so bili urni ter zalotili storilca v osebi nekega natakarja. Izročili so ga v roke redarju, ta pa ga je izpustil, kar se je takrat splošno konštatovalo. Konštatovala sta tudi gg. Založnik in Kolar. Policija žaljena, ovadi omenjena gospoda, ki pa sta bila na današnji razpravi oproščena, ker se je sodišče prepričalo, da je policija v resnici izpustila storilca.

To govori cele knjige in dobro ilustruje mestnega urada popravek, kateri popravek je bil priobčen že v vseh mogočih in nemogočih listih, samo ne v tistem, kateremu je bil poslan, v „Politiki“. Dejstvo samo pa, da je mestni urad čutil potrebo poslati ta popravek v svet, je najboljši dokaz, da imajo Rakusch in njegovi sokrivci — slabo vest.

LISTEK.

Chopin.

Ne le Poljaki, nego tudi vsi kulturni narodi proslavé letos dvojno slavje: 90letnico rojstva in 50letnico smrti slavnega skladatelja Chopina.

Dne 1. marca leta 1809. se je porodil ta najznanejši poljski skladatelj. Ime mu je francosko. Kakor mu je bil oče Francoz, priseljenc iz mesta Nancy, tako je tudi on sam našel pozneje na Francoskem svojo drugo domovino. Umril je 17. okt. 1849. v Parizu. Kljub temu ga smejo šteti Poljaki za svojega; bil je Poljak ne le po svoji materi, Justini roj. Kryzanowski, temveč tudi po svojem čustvovanju.

Že vzorni mladosti je kazal dečko izredno muzikalno nadarjenost. Rojen, je bil v Železovi vodi poleg Varšave, v Varšavi se je učil klavirja pri Elsnerju, ravnatelju konservatorija. Že 1828. ga je prvič privedla pot iz domovine v Berlin. L. 1829. je bil na Dunaju. Tu je nastopil v koncertu v stari operi kot virtuoz na klavirju z lastnimi kompozicijami. List „Sammler“ poroča o tem koncertu, ki je bil 11. avgusta 1829.: „Izpoznali smo v Chopinu jednega najiz-

bornejših klavirskih igralcev, polnega nežnosti in globokega čustva.“ Leta 1831. se je, zapustivši po ponesrečeni ustaji svojo domovino, naselil v Parizu. Tu so mu bili pristopni najodličnejši krogi. Zahvaliti se je imel zato svojemu pokrovitelju, knezu Radzivilu, ki je omogočil, da si je dečko pridobil višjo muzikalno naobrazbo in ga zdaj uvel med veliki svet v Parizu.

V Parizu je priredil vsako leto par muzikalnih večerov, ki so pa bili zelo ekskluzivni. Tu se je zaročil s poljsko krasotico, ki mu je pa postala nezvesta. To ga je privedlo v naročje plodovite, a zloglasne francoske pisateljice George Sand.

George Sand je znamenita prikazen novejših francoskih literature. Rojena l. 1804. kot nezakonska hči Morica Saksonskega, nezakonskega sina kneza Avgusta „Močnega“, in Aurore Königsmark, se je imenovala s svojim dekliskim imenom Aurora Dupin. Rojena je bila v Parizu, a izgojena na kmetih in vzgojena v samostanu. Že od mladih let je kazala veliko ekscentričnost, ki je vedno bolj rastla. Omožili so jo s slikarjem in pesnikom Dudevantom. Dasi je iz tega zakona imela sina in hčerko, ni bila srečna. Ostavila je moža l. 1831., a l. 1836. izposlovala tudi državno ločitev. Odslej je, emancipiranka od nekaj, pričela nositi le

moško obleko. Od l. 1836. je živela 8 let s Chopinom ter mu zvesto stregla v njegovi bolezn. Napisala je dolgo vrsto romanov, katerih nekateri so še zdaj slavni, ter umrla l. 1876.

Leta 1838.—1839. je preživel Chopin G. Sand na otoku Majorca, upajoč, da se tu učvrsti zdravje. A varal se je. Bolehava ljubimčeva je ohladila ljubezen Sandove, tako da se je ločil od nje ter šel v London. A večna ondotna megla in pa tamošnje razmere mu niso ugajale. Vrnil se je torej v Pariz, a tu ga je bolezen naglo slabšala.

Dan pred smrtjo je prosil grofico Potocko, naj mu kaj poje. Ko je ustregla njegovi želji, in zapela himno, je vskliknil bolnik: „O kako je to krasno!“ ter jo prosil, naj ponavlja svojo pesem. Kmalu nato je izdihnil. — Slovani pa so izgubili velikega umetnika.

Pariz je priredil slavnemu skladatelju velikanski pogreb. Proizvajal se je Mozartov requiem; tako se je ustreglo želji glasbenikov, ki je to naročil.

Jetika je ugrabila skladatelja v najlepših letih. Kljub kratkemu in boleznemu življenju je napisal mnogo koncertnih skladb za klavir: nokturne, ronde, sonate, pesmi, valčke, polonaise, v katerih se po izreku

nekega kritika zrcalita duši dveh narodov slovanskega in francoskega, ker razodevajo zdaj sanjavost, zdaj strast, a vedno vse očarujočo ljubeznivost. Veliko francosko delo je napisal Liszt o Chopinu, takisto sta obširnejše pisala o njem Poljak Karasovski in dunajski kritik prof. Hanslick. Pisali pa so seveda tudi drugi mnogo o njem.

O Chopinu kot glasbeniku sodi n. pr. Naumann v svoji „zgodovini glasbe“, da ni bil samo bogato nadarjen glasbenik, temveč tudi povsem poetična narava. Povzdignil je zlasti virtuozno salonsko glasbo na višek umetnosti. Poljsko mazurko in nemški valček je pretvoril v umetnostno obliko, v glasbo, po kateri se ne pleše, temveč pri kateri se sanjari. Gojil je tudi romantiko v glasbi. Nedosežen mojster je bil v skladbah za glasovir.

Najznamenitejša Chopinova učenca sta bila Pražan Jul. Schulhoff in kneginja Katarina Czartoryska.

Bi li ne kazalo, da se tudi Slovenci seznanijo povodom teh obletic z nekaterimi Chopinovimi skladbami s tem, da se priredi Chopinov večer ali koncert? Spoznavajmo naprej svoje velike umetnike in šele potem se zatekajmo, — ali le vsih, — k tujcem!

Nova pogajanja.

Vsi listi so složni v mnenju, da je dobil baron Chlumecky nalogo posredovati med desnico in levico ter omogočiti nova pogajanja. Vlada poslušna menda nasvete poslancev nemške katoliške stranke ter bode poskusila — katerič? — doseči spravo zlasti med Nemci in Čehi. Listi se pa bavijo tudi v vprašanju, kakšne uspehe bodo imela ta najnovejša pogajanja. „N. Wr. Journal“ meni, da ni izključeno, da bo imel baron Chlumecky morda že prihodnje dni zaupne pogovore z voditelji nemških opozicijskih strank. Omenjeni list pravi tudi, da vlada v nemški napredni stranki napram novim pogajanjem opravičen pesimizem, ter da pogajanja toliko časa ne bodo imela uspeha, dokler se jezikovne naredbe brezpogojno ne odpravijo. „Neues Wiener Tagblatt“ piše, da treba vsekakor poskusiti, kako naj se državni zbor oživi, in da nihče ne misli na to, zbuditi parlament le k nekemu navidezному življenju, ki naj bi trajalo le dotlej, da se izvrši volitev delegacij. Stotero vzrokov je, da treba storiti vse, da se dosežejo zopet parlamentarne razmere. Binkoštni program Nemcev pa naj bode podlaga novim pogajanjem! „Deutsche Ztg.“ svari pred novimi pogajanjem, češ, da so velika nevarnost za itak slabo edinstvo nemških strank. Ako se dadó posamezne stranke zvatiti k pogajanjem, in ako jih ne bo moglo skupno vodstvo odvrniti od približanja desnici, potem je stvar Nemcev izgubljena. Obstrukcije pa vendar ne zamorj nobeno sredstvo, kajti 70 poslancev ostane za vsak slučaj še pripravljenih za skrajni boj. — Novim pogajanjem se prorokuje torej že naprej fiasko!

Vlada in njeni organi.

Katoliška narodna stranka je v resnici naveličana sedanjih razmer, ter je skrajno nezadovoljna z zaspanostjo Thunovega kabineta. To sta povedala strankin načelnik, dr. Kathrein in predsednik zbornice, dr. pl. Fuchs, sedaj pa se je oglašil poslanec Kern, ki je tudi odlični člen te stranke. „Linzer Volksblatt“ piše, da je poslanec Kern poročal svojim volilcem v Ebenseeju ter je pri tej priliki rekel, da nikakor ne uvideva, čemu hoče sklicati vlada državni zbor za oktober, ko je že sedaj očitno, da zopet ne bo mogel poslovati. Vlada naj doseže pred sklicanjem parlamenta spravo med borečimi se strankami in narodi. To je pred vsem njena dolžnost. Katoliška narodna stranka skuša posredovati. Brez sprave pa bode sestanek državne zbornice samo pomnožil notranje nemire, ne pa odstranil. Sedanje vlado imenujejo večkrat vlado desnice, kar pa ni bila nikdar, zato pa tudi desnica ni za vse odgovorna, kar je storila Thunova vlada. Nerazumljivo je katoliški narodni stranki postopanje vlade proti draženju in hujskanju ljudstva. Vladi nedostaje vsaka energija in godé se stvari, ki so naravnost nedopustljive. Organi vlade so neredkokrat najsilnejši agitatorji za Wolfa in Schönenererja. Naša stranka — je dejal Kern — podpira vlado, organi vlade pa so naši ljuti nasprotniki, ki skušajo pri volitvah celo volilce ostrašiti. Katoliška narodna stranka nima absolutno nobenega zaupanja v nemško radikalne uradnike. Ljudstvo izgublja zaupanje v sodnike, davkarje in politične uradnike. V kateri deželi na svetu smejo uradniki države hoditi roko v roki z veleizdajskimi strankami, zanje agitirati ter psovati one, ki delajo za državo in dinastijo!? Zato zahtevamo od vlade z vso odločnostjo, da napravi pohujšljivemu počenjanju radikalnih uradnikov konec, ako računni še na našo nadaljnjo podporo. Ali pa naj nastopijo šele mase naših katoliških kmetov in delavcev, da nam verjame vlada, da je narod jako ogorčen radi počenjanja radikalnih uradnikov!? — Z izvajanjem poslanca Kerna se docela strinjamo in njegove besede o vladnih organih podpišemo z obema rokama. Počenjanje nacionalnih in irredentistovskih uradnikov je sila škodljivo in sramotno za državo, in Thunova vlada greši neodpustno, da tega početja ni zadušila že spočetka.

Ze besedami dejanja!

Konservativni veleposestnik piše dunajski „Information“, da je prevrat v katoliški narodni stranki glede presojanja položaja zelo važen političen moment zadnjih dnij. Celó zmerni dr. Ebenhoch je stopil v „Linzer Volksblattu“ na plano ter je

jako odločno izjavil, da tako ne more iti dalje, in da se s pl. Fuchsom popolnoma strinja, ako je dejal svojim volilcem: Pred revolucijo stojimo, in kdor hoče Avstrijo, se ji mora ustaviti. Revolucija dviga svojo glavo dan za dnevom predrznejše, in izgredi so vedno nasilnejši. Skrajni čas je, da se združijo državni zvesti elementi in nastopijo proti revoluciji. S platoničnim obžalovanjem ne dosežemo ničesar. Dopisnik lista „Information“ se veseli takih izjav in upa, da bodo sledila takim besedam tudi dejanja, da bo katol. narodna stranka zapustila svojo pasivnost ter napravila resne korake, da ustvari falango cesarju in državi zvestih elementov, in strank proti prevratu in anarhiji ter proti nedelavnosti in brezsmotnosti grofa Thuna. Iz dosedanje defenzive treba prestopiti v dejansko ofensivo, kajti narod se je naveličal mehkočnega in popustljivega omahovanja; ako nočemo, da se izneveri polagoma našim poslancem, dajmo, da sledé besedam dejanja!

Srbske razmere.

Obravnavajo proti Kneževiću in „sozartnikom“ se začne baje prihodnji teden v torek ali sredo. Pred šestimi dnevi je prišel vladni komisar Antonović v Niš ter je kraljema osebno izročil s teškim trudom skrpano obtožnico v pregled. V Niš je prišel tudi naučni minister Gjorgjević, ki je jedini pravnik sedanjega kabineta, da je v družbi z Milanom in ministrskim predsednikom redigiral predloženo obtožnico. Redigirali so jo tri dni, potem jo je vzel Antonović seboj v Beligrad. Srbsko-radikalni dopisniki dunajskih listov zatrjujejo, da dokaže obravnavo nedolžnost vseh obtožencev razen Kneževića. O zdravstvenem stanju zaprtih radikalcev se slišijo najslabše vesti. Poleg nevarno bolnega bivšega ministra Tavšanovića sta baje duhovnik Gjurić in odvetnik Živković tako oslabela, da niti k obravnavi ne bodeta mogla priti. Več jih je pa baje v ječi že pomrlo. — Sicer pa se menda Milan že pripravlja, da zopet zasede kraljevski prestol. Aleksander je itak samo še po imenu kralj. Milan ima sam z ministri seje ter daje samostojne ukaze, Aleksander kvečjemu včasih kaj podpisuje. Rojstveni dan Milana so praznovali po Srbiji skoraj slovesnejše kakor kraljevi god. Radikalci se upirajo Milanovim samovoljnostim in usurpaciji najvišje moči. To jih dela simpatične tudi onim krogom, ki se sicer z njimi ne strinjajo.

Trgovina.

1. Kaj je trgovina in kaj je trgovec?

(Dalje.)

Pri nas smo večinoma trgovci po naključju in po vrhu. Ali lotiti se moramo z resno voljo resnega dela! Naj je tudi postal ta ali oni iz nič trgovec in po naključju, nam mora biti pred očmi stan, ki je vreden svojega stanu, stan, ki resno opravlja svoje dolžnosti, in ki naj se tudi resno pripravlja nanje. Mi moramo, kar smo zamudili, dobiti! Mi si moramo stanovske izobrazbe, ki nam je šole niso dale, poslej poiskati. Glejmo torej z odprtimi očmi, kako ta in on dobri trgovec trguje, berimo trgovske stvari v dobrih listih in glejmo, da vsak svojo trgovino spravimo v dobro ime. Kedar bomo v slovu, takrat bomo dobri trgovci! Na vsak način pa glejmo, da naša mladina dohiti, kar smo mi zamudili. Že v zgodnji mladosti naj se zanima za trgovino, kadar gre v trg ali v mesto v šole, peljite jo po ulicah in tam, kjer bo videla trgovino iz tujih dežel. Ko se malo oči odpró mladeniču, ki smo ga za trgovino namenili, potlej obdrži ga leto, dve v trgovini. Tu pa naj še ne išče konca svoji izobrazbi. Iz trgovine bo moral šele v pravo šolo, v trgovsko šolo, in kdor le more, daj ga še v trgovsko akademijo. Da bi jih le kmalu imeli v Ljubljani, obe! Na akademiji pa, to zabičite mlademu trgovcu, naj ne zabi, da je trgovec! Da ni kakor drugi velikošolci, ki se dve leti nič ne učé, da potem v tretjem vse dohité. Če bi trgovski mladenič tako delal, otrešel bi kmalu „štacunski prah“ raz se, in slednjič ne bo ne trgovec ne študent. Zato pa bodi trgovec le oni, ki ima za trgovstvo veselje.

In šele, kedar bo tisti rod odrasel, bomo imeli trgovski stan, ki bo ustavljal

vsakemu tujemu navalu, in ki bo prinesel blagostanje v deželo! Potlej bomo Slovenci in naša narodnost sigurni! Do takrat se le nič nikar ne menimo o njej. Kajti vedite, da trgovec ovlada prvi in največ sveta, in da trgovec prinese najzapuščenejšemu kotu na zemlji prosvete. Tudi če pustimo z mirom stare Feničane, ki so začeli nekateri dvomiti o njihovem trgovstvu, vidimo vse to še dandanašnji. Dandanašnji ovladujejo Rusi s trgovino Azijo, Angleži Indijo, Afriko in Avstralijo, Nemci Kamerun. Trgovec nosi prosveto v vse te svetove, ker vzbudi k novemu življenju na pol divje in na pol mrtve ljudi. Dandanes ima vsaka država trgovskih zastopnikov — konzulov — po svetu, ki uživajo suverensko čast. Oni naj odprejo pota svoji trgovini, ž njo industriji in z obema pot svojemu vplivu in svoji moči. Angleži, Francozi in Nemci nakupujejo si za milijoni in milijoni najoddalnejših kolonij, samo da otvoré pota trgovini. Trgovina dvigne povsod kulturo, ta pa industrijo in obe zabogatita rodno zemljo za trikrat toliko milionov. Še celo Avstrija pošilja svoje konzule v tuje države in čez dalje bolj skrbi tudi ona, da poskrbè konzuli za razširjenje domače trgovine v tuji deželi. Ali ti konzuli sami ne morejo opraviti ničesar! Treba je najprej trgovcev, ki so za to. In na ta namen ustanovil so zadnje čase po trgovinskem muzeju na Dunaju eksportno akademijo, ki naj nam vzgoji svetovne trgovce z najširšo svetovno oliko in s temeljitim trgovinskim znanjem. „Morje da šele kupčiji odduška“, pisala je že pred 27 leti družba sv. Mohorja! In čez morje hoče poslati ta šola našega trgovca. Naloga teh akademikov trgovskih bo v prvi vrsti, da premotré svetovni položaj in vse svetovne trgovinske razmere; potlej pa naj si poiščejo in najdejo v tujini pot za svojo trgovino. — Vsega tega mi še nič ne poznamo.

In doma? Bog ve koliko imamo domače obrti, ki je reva trudna in zaspana, ker pravih trgovcev nimamo! Na Notranjskem poznam vas, kjer izdelujejo obroče. V tej vasi izdelovali so že vsa leta po toliko in toliko obročev in za vsak obroč so imeli svojega starega odjemnika. Kar se zmisli trgovec, (ki pa sicer ni nič posebnega trgovca!), da bi se dalo tule kaj „narediti“, da bi se dal ta izdelek veliko bolj spečevati, ko bi se trgovina zavzela zanj. Poskusil je nekoliko, in glejte, v jednem letu je bilo več naročil kot obročev! Kaj se je s tem povišalo? Cena, in dandanes štejejo vaščani lepe prihodke in vsem naročilom ne morejo kaj. — Na Gorenjskem cvetó nekatere obrti — prav kakor vijolice skrite in ponižne! Kljub temu pošiljajo gorenjski kmetje, postavimo, sita celo na Francosko! Priprosti možek sev ne zna francoskega jezika, pa mora v mesto, da mu stolmačijo naročilo svojega stalnega odjemalca. Koliko bi tu lahko pomagala trgovina, kako bi dvignila ceno v tujini, in kako lahko bi postala iz male sitarije velika sitarska obrt! — In kje so še vsi naši lesni izdelki! Naši izvrstni tesarji, dogarji in drugi lesorezci, ki si morajo zaslužka iskati v daljni Poljši in Rusiji (ki pa v njej nikdar ne vidijo pravega Rusa, ampak le žida) — kakšna delavska moč so to, in mi jo trosimo na vse vetrove! Na svoje metlarje bi bili tudi kmalu zabili, in vendar se imenuje toliko krajev po njih. In kaj naj z drugimi vred res še našega Ribničana pozabim? Pa kdo bo naštel na kratko vse obrtne panoge, ki naj bi jih prav trgovina dvignila iz povojev in ustvarila iz njih močne faktorje narodnega našega gospodarstva! Tu je treba le trgovcev in zopet trgovcev, ki morajo žile napeti, svetlo pogledati in začeti ta tukaj, oni tam. Boste videli, da nismo ravno revni! Svojo obrt nam lahko ustvari svoja, zavedna in močna trgovina! Trgovina naj samo skrbi zase, in skrbela bo s tem za obrt in industrijo ter tako za ves narod.

A ne samo za obrt! Poznam tudi gorenjskega trgovca, ki pošilja surovo maslo na Bolgarsko in v Carigrad! Vzdignil je izdelku ime in ceno! In naše dobre ovčje sire razširila je in jih bo samo naša trgovina. — In sadjarstvo? Ali kaj! To je še vse v povojih! Na nas je, trgovci, da vse to vzdignemo, da se vzdigne obrt in industrija, sadjarstvo, poljedelstvo in živinoreja. Trgovina je tista močna vez, ki

veže in krepí vse posamezne dele narodnega gospodarstva in jih zveže v močno vez. Trgovci bomo dvignili blagu in robí ceno, trgovci bomo povečali izdelovanje ter poboljšali izdelke, trgovci naredili iz revne žene Slovenije če Bog da bogato gospo Slovenijo!

Vse to pa, protitrgovinarji! ako nam boste pustili, da postanemo zavedni, dobri trgovci. Zavednost je pa le tam, kjer je moč. Dajte torej, da postanemo močni, in močni boste sami in močen bo narod! — Vi pa, soobčani, nikar se ne bojte, da Vam bomo s tem dražili živéž in življenje! Ne! Ko bo naša dežela pridelala zaradi izborne naše slivovke več češpelj, tedaj ne bodo več po pet za 1 kr., ko bo naša trgovina povzdignila naše mlino, bo moka cenejša od Ogrske, in ko se bodo izdelovala sita in ščetí v večjem številu, bodo cenejša nego zdaj, ko gredó vsa na Francosko. Podpirajte nas, in mi Vas bomo podprli! Videli boste, da bodo izginili prekupci in tisti ljudje, ki živé od krvi drugih, a ne od pridnosti svojih rok! Kedar pa bomo močnejši, pravi trgovci, takrat bo povsod dovolj pravih glav in pravih rok, ki bodo druga proti drugi in druga z drugo skrbela, da bo opravljala trgovina tisti posel, ki jej gre: da nabavi dobro blago po pravi ceni!

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. septembra.

— **Osebné vesti.** Za vodjo slovensko-nemških paralelk na celjski gimnaziji je imenovan profesor tega zavoda gospod F. Liskovnick.

— **Umrli** je na Dunaju revident severozapadne železnice gosp. Iv. Lercher, rodom Ljubljančan, ki je za časa potresa znatno pripomogel k sijajnemu vspehu dunajske pomožne akcije. Naj v miru počiva!

— **Celovški izgredi.** Dunajska „Reichspost“ javlja, da so bili pri celovških izgredih tepeni tudi nekateri iz Nemčije došli prijatelji katoliškega vseučilišča v Solnogradu, mej njimi neki semeniščnik, in pravi, da sta se radi tega pruski in bavarski poslanik pritožila pri dunajski vladi.

— **Za veliko slavnost otvoritve „Mestnega doma“** in shoda slov. gasilnih društev, ki se bode vršila dneve 7., 8. in 9. septembra, se delajo prav marljivo priprave in se je nadejati, da bode slavnost uspela sijajno, ter dosegla velike dimenzije. Dan za dnevom se oglašajo nova društva. Včeraj so imeli posamni odseki skupni shod pri Lloydju, pri katerem se je ukrenilo vse potrebno, da so odseki zdaj kompletni in morejo delovati po načrtu, ki ga je izdelal osrednji odbor, v katerega imenu je pobočnik gasilnega društva ljubljanskega, g. Barle poročal obširno. Ko so se posamični odseki konstituirali ter si volili svoje načelnike, je načelnik shoda, gasilnega društva stotnik Stricelj zaključil zborovanje, zahvalivši se vsem udeležnikom iz raznih društev ljubljanskih, ter proseč jih, da po svoji moči podpirajo delovanje posamičnih odsekov in osrednjega odbora. Permanentni bureau je do preselitve v „Mestni dom“ na magistratu, ob slavnostnih dneh pa bode na kolodvoru in v „Mestnem domu“.

— **Občni zbor zveze gasilnih društev** vršil se bode že dne 7. septembra t. l. in ne dne 9. kakor je bilo naznanjeno, in to ob polu peti ure popoldne v „Mestnem domu“ po naznanjenem vspredu.

— **Dirka zveze slov. kolesarjev**, ki bo v nedeljo iz Reke v Ljubljano, utegne postati jako zanimiva. Oglasilo se je že lepo število dirkačev, katere opozarjamo na določila za dirkanje, izdana po Z. S. K. s pripombo, da je menjava koles dovoljena, in da se vodiči ne smejo posluževati koles z 2 ali več sedali. Kolesarji, katerim niso odločena druga mesta, se zbirajo ob polu 10. uri dopoldne na cilju pri gostilni Amerika na Glincah. Po dirki je ob polu 8. uri zvečer v Švicariji prijateljski sestanek vseh kolesarjev. Pri tej priliki se tudi razdelé darila (I. darilo je Styria kolo). Ker sodeluje iz posebne prijaznosti izbrani pevski zbor „Slavec“, ne bode manjkalo zabave. Prijatelji kolesarjev so dobro došli.

— **Iz Babnegopolja pri Ložu** se nam piše: V nedeljo 27. avgusta poslavljaj se je g. župnik Koller od Babinopoljcev. Službi božji je ta dan prisostvovalo tudi mnogo ljudij iz bližnjega Prezida in iz sosednih

župnj, da bi slišali slovesni govor in običajni jok nekaterih terciarjalk. — Poslavljal ste se, gospod župnik, od nas nekako sovravno. V teku treh let, ki ste jih prebili na Babnempolji, si niste mogli pridobiti nobenega prijatelja, kateri „bi Vam bil šel na roko in na katerega bi se bili upirali“, dasi je šla na Vašo komando cela župnija v Stari trg klerikalce volit. Če boste, gosp. Koller, tako v Podragi iskali prijateljev, kakor ste jih tukaj, jih gotovo ne boste našli, kajti v Babnempolju se Vam je tako plesalo, kakor ste sami godli. Naše ljudstvo, katero ste v svojem govoru in v prisotnosti tujih ljudij naravnost osramotili, se ni v teku malo let, ko sta se prav pristržno poslavljal od nas prejšnja gospoda župnika, tako pokvarilo, kakor ga Vi rišete. Po Vašem mnenju je naša župnija najslabša ljubljanske škofije, kar pa tudi ni res. Ljudstvo je jako ogorčeno in nejevoljno nad Vašim slovesom, kateri ni bil nič drugega, nego — neopravičena zabavljica.

— **Shod v Braslovčah** dne 27. avgusta, je sprejel naslednje resolucije: 1.) Ljudski shod katol. političnega društva za vranski okraj v Braslovčah dne 27. avgusta se zgraža nad silnostjo in surovostjo celjskih Nemcev z dne 9. in 10. avgusta t. l. Celjska mestna policija se je ob tej priliki pokazala popolnoma nesposobno, ker ni hotela zabraniti napadov na Slovence. Vsled tega, da bi se taki izgredi več ne ponavljali, prosí podpisano društvo visoko c. kr. namestništvo v Gradcu, da naj blagovoli poddržaviti mestno policijo v Celju. 2.) Ljudski shod v Braslovčah je mnenja, da bi bilo po takih krvavih prizorih, kot so se godili v Celju dne 9. in 10. avgusta t. l. neumno, še nadalje podpirati celjske nemške trgovce, ter ob enem naroči odnotnim slovenskim trgovcem, da naj si preskrbijo večjo množino raznovrstnega in cenega blaga, da ne bo treba pohajati nemških prodajalnic. 3.) Ljudski shod v Braslovčah izraža obžalovanje in ogorčenost nad tem, da so nemški opozicijski poslanci prepredili s svojim huronskim krikom državnozbornsko delovanje ter s tem pomagali § 14 do veljave. 4.) Ljudski shod v Braslovčah izraža obžalovanje, da je visoka c. kr. vlada po § 14. obdačila sladkor in druge vžitnine, ter naroča svojim za stopnikom, naj delujejo na to, da se obdači razkošje, razni nepotrebni športi, borza in sploh kapital, ne pa one vžitnine, katere potrebuje delavsko ljudstvo.

— **Okrajni zastop gorenjeradgonski.** Pri volitvah v ta zastop so Slovenci tudi letos propadli.

— **Z revolverjem.** Zadnje nedeljo ponoči vozili so se nekateri nemškutarški Celjani iz Vitanja v Celje. Na potu so tulili na ves glas in iz revolverjev streljali v slovenske hiše. Celjsko pobalinstvo je torej oboroženo, in menda prav dobro, kajti govori se, da je Rakuž v kratkem razprodal 200 revolverjev.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca avgusta 1899. vložilo je v mestno hranilnico 721 strank 293.573 gl. 26 kr., 640 strank pa vzdignilo 297.881 gl. 39 kr.

— **Gasilnemu društvu v Kranju** je finančno ministrstvo dovolilo, prirediti tekom letošnjega leta efektno tombolo v društveno korist.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu avgustu vložilo je 210 strank 37.076 gl. 01 kr., vzdignila pa 101 stranka 23.453 gl. 01½ kr., 33 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 35.110 gl., stanje vlog 922.884 gl. 49½ kr., stanje hipotečnih posojil 588.534 gl. 15 kr., denarni promet 128.722 gl. 06 kr.

— **Železna mosta v Motniku** sta dograjena, in je določena kolavdacija na dan 9. t. m.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu avgustu 1899 je 154 strank vložilo 73.254 kron 32 vin., 128 strank vzdignilo 64.018 kron 24 vin., torej več vložilo 9239 kron 8 vin., 10 strankam se je izplačalo posojil 7800 kron. Stanje vlog 1.308.460 kron 15 vin. Denarni promet 224.816 kron 64 vin.

— **Oblak se je utrgal** dne 28. avg. v Črmošnjicah. Naliv je bil tako silen, kakor ga že dolgo ne pomnijo. Vinogradi so popolnoma opustošeni, in isto tako je uničena vsa turščica.

— **V jezi.** V Laporju na Štajerskem je pogorel posestnik Štefan Kac. Njegov triletni sinček je pod kolarnico zakuril, in zgoreli so hlevi in hiša. Nesrečni gospodar

je bil jeze in žalosti tako iz sebe, da je hotel otroka v ogenj vreči in bi bil to tudi storil, da mu ljudje niso otroka iz rok iztrgali. Orožniki so moža radi tega poskusa umora aretovali.

— **V Pazu pri Boljunu v Istri** so pred kratkim lahonski Pažani uprizorili proti hrvatskim Gredincem večje izgrede. Lahoni so napadli tudi orožnike, kateri so morali rabiti orožje. Neki Lah je bil z bajonetom težko ranjen. Zdaj je zaprtih deset izgrednikov, proti katerim teče sodna preiskava.

— **Prebivalstvo Trsta** se je v zadnjih osmih letih dosti znatno pomnožilo. Pri števljenju dne 31. decembra 1890. so našli 155.471 prebivalcev, sedaj pa je po izkazu tržaškega statističnega urada naraslo prebivalstvo na 166.599 duš. Vojaštvo ni všteto.

— **Omejitev tovornega prometa in določitev podaljšanja dobavnega roka povodom vojaških vaj na Koroškem.** Povodom vojaških vaj meseca septembra 1899 na Koroškem in zaradi tega potrebnih premikanj čet, nastopijo z dovoljenjem c. kr. železniškega ministrstva od 25. avg. 1899, št. 39.221/16, v smislu §§ 55, odd. 1 in 63 železniškega prometnega pravilnika, oziroma izvrševalnih določb § 5, k členu 14 mednarodne pogodbe o železniškem tovarnem prometu, sledeče omejitve: 1. Od 18. do 21. septembra 1899, ustavi se prejemanje tovornega blaga na postajah proge Klein-Reifling-Beljak, Launsdorf-Hüttenberg in Glandorf Celovec. 2. V postajah prog B eljak-Pontabelj, Trbiž-Ljubljana, Ljubno-Št. Michael, Zeltweg-Fohnsdorf, Amstetten-Klein Reifling, Podkloster-Šmohor ustavi se prejemanje tovornega blaga za gornje in tudi za postaje, katere leže onstran teh za ravno tisto dobo. 3. Dovažanje tovornega blaga na postaje omenjene pod 1 in 2 in na druge postaje, spadajoče v okrožje c. kr. državnih železnic v Beljaku, kakor tudi začasna shramba more se dopustiti v smislu § 55, odd. 2 prom. prav. samo v toliko, kolikor zadostujejo prostori, kateri so na razpolaganje za promet civilnega tovornega blaga, in se v dotičnih postajah vojaške čete ne bodo odvažale. 4. Za vse ono tovrno blago, katero bo v času od 19. do 21. septembra 1899, zaradi po premikanji vojaških čet nastale omejitve tovornega prometa zaostalo, počiva dobavni rok in se tedaj k navadnemu dobavnemu roku določijo 4 dni podaljšanja dobavnega roka. To podaljšanje dobavnega roka velja tudi za tako tovrno blago, katero se je na tujih železnicah oddalo, in se bo iz gori omenjenega vzroka zakasnilo. 5. Gori omenjene naredbe ne veljajo za prejemanje in promet brzovoznega blaga, živih živali in lahko pokvarljivega blaga.

— **V Ameriko** jo je hotel popihati Jurij Hoge iz Novega Loga v kočevskem okraju, ne da bil zadostil svoji vojaški dolžnosti, a ni prišel dlje, kakor do Ljubljane, kjer ga je policija ustavila in izročila sodišču.

— **Utonil je pri kopanju** v Ljubljani Anton Škraba iz Lip v pričo svojega 11letnega sinka.

— **Cirkus Enders.** Danes je zadnja predstava. Imenitni kolesar Dasslon, ki zbuja opravičeno strmenje, bode kazal nove točke. Zategadelj še zadnjič opozarjamo, da si gredo pogledat Dasslonova izvajanja tudi oni, ki jih doslej niso videli.

— **Mesečni pregled.** Minoli mesec, veliki srpan je bil suh in topel. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsiuskih stopnjah: ob sedmih zjutraj 14,7°, ob dveh popoldne 23,8°, ob devetih zvečer 18,4°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 19,0°, za 0,3° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 736,75 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0,75 mm nad normalom. — Mokrih dnij bilo je 10, padlo je vsega skupaj 102,1 mm dežja.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenki izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 20. do 26. avgusta kaže, da je bilo novorojencev 18 (= 26,73‰), mrtvorojenec 1, umrlih 24 (= 35,64‰), mej njimi so umrli: za škralatico 1, za grižo 1, za jetiko 5, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 16. Mej njimi je bilo tujcev 7 (= 29,1‰), iz zavodov 10 (= 41,6‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 1, za grižo 3 osebe.

* **Nova Mascagnijeva opera.** Šele v jeseni je dogotovil Mascagni svojo opero „Iris“, a danes ima zopet novo opero „Maske“ tudi dovršeno. Opera ima predigrjo in 3 dejanja. Osebe so: Harlekin, Colombina, Pantalone, Florindo in Rosaura. V predigrji nastopi tudi impresarij, ki pojasni namen opere, završi pa se opera z zborom.

* **Velikost Goetheja in Schillerja.** Kipar Daniel Rauch je zmeril l. 1824. Goetheja, in od tod je znano, da je bil Goethe v svojem 75. letu 174 cm visok. Rauch pripoveduje, da je bil takrat slavni pesnik telesno popolnoma zdrav ter duševno mladeniško čil. — Schiller pa je bil baje v v svojem 21. letu 179 cm visok. V Weimaru je bil on v svojem času največji človek.

* **81 leten zaljubljenec morilec.** 81letni privatnik Peter Nemet na Dunaju je stanoval osem let pri vdovi Elizabeti Walter. Imel je pri njej brezplačno stanovanje in hrano, zato pa je podpiral z denarjem njeno trgovino z mešanim blagom. Vdova je stara 43 let ter je baje še prav mladostna, a tudi Nemet se čuti še — mladega. Ker pa se je Walter lani v zlic ugovoru Nemeta znova omožila, je postal Nemet sila nadležen, osoren in prepirljiv. Iz maščevanja, da se je njegova gospodinja omožila, je pripovedoval strankam v isti hiši najkočljivejše skrivnosti, da mu je končno Walter odpovedala stanovanje. Nemet bi moral 7. t. m. iti drugam stanovat, toda hotel se je prej maščevati. Včeraj zjutraj ob 5. uri je prišel v spalnico z nabasanim revolverjem ter ustrelil na spečo Walter dvakrat. Kroglja ji je predrla lice in obtičala v tilniku, druga pa ji je predrla nogo. Ko je hotel ustreliti v tretje, ga je zgrabil za roko Walteričin soprog. Starca so zaprli.

* **Nesreča.** V rovu premoga v Sobolevskoju se je vsled eksplozije treskavih plinov pripetila velika nesreča. 28 delavcev je mrtvih, 40 pa hudo ranjenih.

* **Mater umoril.** 19letni grof Kosakovski je v Kovnu (Litavija) ustrelil svojo 70letno mater.

* **Roparji na Ogrskem.** Pruskega inženjerja Roberta Thiemena so — kakor poročajo iz Lugosa — blizu Anine napadli roparji, ga obstrelili in cropali. Roparjev niso dobili.

* **Kuga v Astrahanu.** Iz Peterburga poročajo, da se je pojavila kuga v vasi Kolibovka. Kugo so smatrali najprej za pljučnico ter je umrlo 21 oseb. Vlada je odredila vse, da se zabrani razširjenje kuge in sam princ Oldenburški je odpotoval z najboljšimi zdravniki v Astrahan.

* **Ruski Dreyfus.** Iz Petrograda javljajo, da je bil l. 1895. v Densi obsojen neki Aleksander Talma na pet let v prisilno delavnico v Sahalin, češ, da je umoril svojo teto, generalico Boldirevo in njeno služkinjo, ter da je potem skušal zažgati generalično posestvo. Sedaj, ko je nesrečnik že štiri leta svoje kazni prestal, pa je priznal 22letni Aleks. Karfov, sin nekega kotlarja, da je morilec. Redarstvo ga je dobilo, ko je hotel prodati za 1000 rubljev neki vrednostni papir, o katerem se je vedelo, da je bil nekoč last umorjene generalice.

* **Premeten berač.** V jedni najživahnih ulic Napolja so ljudje nedavno zagledali človeka, kateremu so se pene cedile iz ust; mahoma je padel na tla ter začel čudno zvijati noge in roke ter zabračati oči. Ta prizor je moral ganiti srce vsakogar. Okrog nesrečnega prosjaka se je zbralo veliko ljudi, in marsikdo je zagnal dar v njegov klobuk, kateri je ležal slučajno poleg njega. Ko pa je prišel redar, da bi peljal božjastnika v bolnico, skočil je berač urno na noge, pograbil klobuk, pljunil iz ust košček mila ter se urno odstranil.

* **Marke odpravljene.** Za nabiralce poštinih znamk se bliža konec veselja. Na Angleškem hočejo odpraviti poštne znamke. Namestu njih avtomatični bo stroj, ob jednem poštna škrinjica, pisma obliteriral, t. j. pritislil bo potrebno znamenje. Seveda bo funkcioniral tisti stroj samo takrat, ako bo vrgel odpošiljatelj pisma vanjo zadostno svotico, t. j. 5, 10 ali 15 kr. av. velj. Sicer bo skočil iz škrinjice.

* **V Madridu štrajkuje berači.** V Madridu so ustanovili ligo, ki naj bi odpravila vsiljivo beraštvo po ulicah, kjer niso imeli ljudje miru pred neprestanim nadlegovanjem. Liga je nabrala precej denarja, da bi ustanovila azile, preskrbela beračem dela in jih dostojno oblekla. Toda skoraj

vsaj armada beračev je pobegnila iz Madrida. in liga nima nobenega opravka, niti stroškov. Berači so se zbalí dostojnega življenja, ki je menda dolgočasno in tudi materialno slabše, kakor beračenje. Liga je dogrnala, da so si priberačili nekateri madridski berači lepo premoženje, ter so si „zaslужili“ včasih več, kakor najdelavnejši obrtnik-rokodelec.

* **Zraščena dvojčka.** Medicinski akademiji v Braziliji, v Rio de Janeiro so nedavno pripeljali sestri Rozalina Marija, kateri sta zraščeni; sedaj sta stari deset let in se prav dobro počutita. Stariši želé, da ju zdravniki s pomočjo operacije ločijo, kar pa ni vs-lej mogoče. Siameška dvojčka, katera sta umrla l. 1874., jeden dve uri pozneje kot drugi, sta živela združena 67 let. Navadno pa tako dvojini ljudje kmalu po rojstvu umrjejo.

* **Originalna operacija očesa.** V New Yorku so operirali nekemu oko, ker se mu je zadržala vanj jeklena smet. Oko bi bilo docela oslepelo. Ker pa očesa ni možno prerezati, so mu približali velikanski elektromagnet. Smet je skočila iz očesa, ne da bi ga zato posebno ranila.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“. Vsebina 9. zvezka: Oton Zupančič: Njeno oko ... (Pesem.) Romanca. (Pesem.) — Ivan Kos: Najsrečnejši poštar. — Aleksandrov: Ko dobrave se mračé. — Milan Marjanović: „Moderna“ v hrvaški umetnosti. — E. Gangl: Moja sonata. — Vaclav Slavec: Gojko Knafelc. — Márica II.: Pogreb? — Dr. Fr. Vidic: Vodnikov anakreontizem. — Adam I. Sever: Vzgoja. — Listek: Ivan Cankar: „Vinjete“. — Gerbičeva: „Glasbena Zora“. — Prešernov spomenik — kakšen bodi in kje stoj? — Jagić prema hrvatstvu i srbstvu. — Enajsta stoletnica Pavla Diakona.

Telefonična in brzovozna poročila.

Dunaj 1. septembra. Baron Chlumecky se je včeraj in danes mudil tukaj in je imel z raznimi poslanci nemškoliberalnega veleposetva daljša posvetovanja. Popoldne se je odpeljal v Rakot na posestvo ogrskega ministrskega predsednika Szélla. Ta je Chlumeckega pričakoval na kolodvoru.

Dunaj 1. septembra. Tu so se včeraj v predmestju Hernalis primerile demonstracije proti Cehom. Pri neki gostilni, kjer ima neko češko društvo svoje prostore, so neznani zlikovci pobili vse šipe. V nekih drugih ulicah je tolpa nemških nacionalcev napadla neko češko družbo. Prišlo je do krvavega pretepa. Več oseb je bilo ranjenih.

Dunaj 1. septembra. Uradni list prijavlja ministrsko naredbo, s katero se prepoveduje uvoz in prevoz raznega blaga, ki prihaja iz Portugalske in s katerim bi se zamogla zanesti kuga v naše kraje.

Praga 1. septembra. „Narodni Listy“ ponavljajo danes v milejši obliki, kar so povedali v zaplenjenem članku o avdienci barona Chlumeckega pri cesarju „Narodni Listy“ pravijo, da je Chlumecky silno nevaren češkim narodnim prizadevanjem. Thunov račun, nadomestiti jezikovne naredbe z oktroiranim jezikovnim zakonom se izkaže kot napačen. Čehi morajo biti pripravljene na to, da se jih v parlamentu izolira, ali zanašajo se lahko, da 60 poslancev zadostuje, da se vodi brezobzirna obstrukcija. — „Politik“ priznava, da se po uveljavljenju še ostalih nagodbenih zakonov poskusi omogočiti zopetno funkcioniranje parlamenta s tem, da se reši jezikovno vprašanje. Češki poslanci se bodo vsekako vprašali za njihovo mnenje, a toliko je gotovo, da Kaizl ne privoli nobene uredbe, ako je ni odobrila njegova stranka, in da ne podpiše ničesar, kar bi nasprotovalo sklepom te stranke. Upanje, da se Čehi udajo, se gotovo izjalovi.

Praga 1. septembra. Z ozirom na vest, da podpisujejo nemški industrialci adresu na nemške poslance, s katero jih prosijo, naj opuste obstrukcijo, pravi „Bohemia“, da tudi ta adresa ne bo čisto nič vplivala na nemške poslance.

Reichsstadt 1. septembra. Cesar je odšel danes ob 7. uri k vojaškim vajam. Nebo je oblačno.

Berolin 1. septembra. „Reichsanzeiger“ je priobčil ukaz osrednje vlade na vse prezidente posamičnih provincij, v katerem je rečeno: Ne samo višji politični uradniki, nego tudi okrajni predstojniki so poklicani zastopati njim znane nazore vlade in jej olajševati izvrševanje njene politike zlasti pri važnejših vprašanjih ter mej prebivalstvom obujati in negovati razumevanje te politike. Na noben način pa niso opravičeni po svojem lastnem mnenju delati vladnim prizadevanjem težave. Ukaz se končuje z besedami: Zanašamo se, da bo zadostovalo opozoriti politične uradnike na to resno in odločno, in upamo, da ne bo povoda, rabiti dalje sezajočih sredstev!

Oporto 1. septembra. Tu sta se primerila zopet dva slučaja kuge.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savič. (Dalje.)

„Kje je mlada devojka?“ poprašujejo v četi. „Kje je Gruzinka?“

„Gulnara!“ spomni se Prokop. „Bratje! za menoj! neje se imamo zahvaliti za srečo!“ obrnil je vranca proti mestu, in za njim se je spustilo nekoliko kozakov.

Pridejo na dvorišče, napolnjeno s trupli. Prokop hitro pregleda ves prostor. „Tu je ni!“

Kakor kača se ovija plamen kozaka; sega mu do ramen; liže mu goste, dolge lase.

Konjik jezdi na vrt med gredice ob razrušenem haremu. Nad potokom pod cipreso opazi Gruzinko, prelivajočo grenke solze.

Strup, ki jo ima spraviti v boljše življenje, je že v ustih gorske krasotice; in ta usta tiho šepetajo — molitvene besede . . .

„Solnce tako krasno pozlačuje vrhove čatirdaške . . . Kadar zaide ono, ne bode tudi mene več na svetu!“

„Gulnara!“ zakliče v tem trenutku kozak in njegov glas je odmeval v devojkinem srcu, nebo sreče jej je zasijalo v očeh.

„On! on!“ krikne vznemirjena in potegne otrov iz ust. „Ne danes — ne danes! — Še ga želim gledati, če tudi poslednjič.“

„Gulnara!“ ponovi kozak in skoči z vranca; „moje dekle! Hotela si ostaviti

svojega gospodarja v trenutku, v katerem si ga osrečila . . .!“

Gruzinka ne razume kozakovih besed; ali v glasu mladega govora je toliko sladkosti! v pogledu tak govori duše, da devojkino srce poskakuje radosti, in mlada prsa se jej napajajo s tako radostjo, da večje ni niti v raj.

Moči jo zapuščajo; onesvešče na pade na kozakova prsa.

„Tako, tako po kozaško!“ veselo kličejo tovariši, ko vidijo Gruzinko v Prokopovem naročju. „Greh bi bilo gledati, da vene v samoti taka krasotica.“

Prokop ne odgovarja na kozaške besede; onesveščeno posadi v sedlo in se brzo pridruži četi. (Dalje prih.)

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljše sredstvo —

za hitro odpravo kurjih očes, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (20—35)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“ M. Leustek-a v Ljubljani.

Iz uradnega lista:

Izvršile all eksekutivne dražbe:

Nepremičnine vlož. št. 223, kat. obč. Bendenj, cenjeno 65 gld., dne 6. septembra v Črnomlju. Posestvo vlož. št. 298—300, kat. obč. Orehoviča, cenjeno 632 gld., dne 6. septembra v Novemestu.

Posestvo vlož. št. 24, kat. obč. Šmihel, cenjeno 1529 gld., dne 7. septembra v Žužemberku. Zemljišče vlož. 120 in 123, kat. obč. Iška vas, cenjeno 202 gld. 14 kr. in 483 gld. 21 kr., dne 9. septembra v Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 30. avgusta: Angela Erjavc, kurjačeva hči, 7 in pol mes., Kolodvorske ulice št. 11, želodčni katar.

Dne 31. avgusta: Marija Gale, delavčeva hči, 6 mes., Cerkvene ulice št. 21, črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 27. avgusta: Elizabeta Kavčnik, gostija, 76 let, ostarelost. — Jera Birk, dninarica, 76 let, ostarelost.

Dne 28. avgusta: France Selan, dninar, 49 let, srčna hiba. — Franca Hafner, kajzarjeva hči, 7 dni, oslabljenje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
31.	9. zvečer	735.4	17.2	sl. sever	jasno	
1.	7. zjutraj	735.5	14.1	sr. jvzhod	megla	0.0
2.	popol.	733.9	23.9	sr. jug	jasno	0.0

Srednja večerajšnja temperatura 17.7°, normala: 17.0°.

Dunajska borza

dné 1. septembra 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	30	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100		15	
Avstrijska zlatna rentna	117		95	
Avstrijska kronska rentna 4%	100		55	
Ogerska zlatna rentna 4%	117		90	
Ogerska kronska rentna 4%	95		20	
Avstro-ogerske bančne delnice	903		—	
Kreditne delnice	384		50	
London vista	120		57 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		90	
90 mark	11		77	
90 frankov	9		55 1/2	
Italijanski bankovci	44		45	
C. kr. cekini	5		70	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga dož Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopolodne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Jesenic. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.

Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak v Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 17 min. dopolodne osebni vlak v Dunaja via Amsteten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubra, Celovca, Lienca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak v Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 36 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopolodne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

V „Národní kavarni“

oddajo se v drugo roko še sledeči listi:

„Neue freie Presse“, „Reichswehr“, „Arbeiter Zeitung“, „Wiener Zeitung“, „Wiener Caricaturen“, „Der Süden“, „Südsteirische Post“, „The Graphic“, „Über Land und Meer“, „Zlata Praha“, „Prosvjeta“, „Hrvatska Domovina“, „Edinost“, „Soča“, „Illustrazione italiana“.

(1576)

Remontoar-ura se je izgubila.

Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi v upravnistvu „Slov. Naroda“ ali pa na magistratu. (1574—2)

Spretnega

pisarja

sprejem dné 1. oktobra 1899. Plačilo po dogovoru.

Dr. Fran Mayer

(1537—3) odvetnik v Šoštanju.

Priporočava (21—200)

Kulmbaško sladno pivo

pastérizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija v Savskem Marofu na Hrvatskem

priloga svoje

obče znane, najbolje in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata

Peter Strel, vinski trgovec

Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3, in

Karol Laiblin (1731-43)

v Vegovih ulicah št. 8.

Ad št. 4456

Razglas.

ex 1899.

C. kr. tabačna glavna tovarna v Ljubljani razpisuje s tem

natečaj za prodajo 3 starih horicon-talnih cilindričnih parnih kotlov

katerih vsak obstoji iz jednega gornjega kotla in dveh spodnjih v sledečih dimenzijah: jeden gornji kotel 1.450 m diameter
 „ „ „ 10.920 m dolžina
 „ „ „ 0.012 m debelost
 v približni teži 5000 kg
 dva spodnja kotla, vsak 0.790 m diameter
 „ „ „ 9.900 m dolžina
 „ „ „ 0.009 m debelost
 s približno težo 2000 kg jeden, torej 4000 „
 oprava (armatura) s približno težo 1000 „

skupaj 10000 kg
 potemtakem 3 kotelski sestavi s približno težo 30000 kg

Pismene ponudbe sprejema c. kr. tabačna glavna tovarna v Ljubljani do najkasneje

5. oktobra 1899 desete ure dopoludne.

Te ponudbe morajo biti kolekovane, in sicer vsaka pola s kolekom za jedno krono in opremljene s pobotnico jedne c. kr. blagajne o vložnem 10% nem vadiju ter vposlane v dvojnem kuvertu, katerih zunanji imej naslov: „Na c. kr. tabačno glavno tovarno v Ljubljani“, notranji pa napis: „Ponudba za parne kotle“.

Ponudbe se morajo glasiti za 100 kg materiala loco c. kr. tabačna glavna tovarna v Ljubljani, in ponujene cene se morajo pisati v številkah in črkah.

Gospodje ponudniki se morajo v ponudbah izrecno zavezati, da se tehtanje parnih kotlov izvrši na kolodvoru na njihove stroške.

Kupec mora blago najkasneje tekom 6 tednov po prejemu obvestilu plačati in iz tovarniških prostorov odpraviti.

V slučaju neizpolnitve teh obvezanostij zapade vadij, s čimur se pa c. kr. erar nikakor ne odpeve pravicam, izrečenih v odloku dvornega pisma z dné 12. avgusta 1825 in §. 908 a. b. d. z.

Parni kotli se lahko ogledajo vsak dan in c. kr. tabačna glavna tovarna v Ljubljani daje natančnejša pojasnila ali na lici mesta ali pa pismeno.

Gospodje ponudniki so zavezani s svojimi ponudbami tako dolgo, dokler c. kr. generalno vodstvo tabačne uprave na Dunaju ne odloči o uspehu natečaja.

Pobotnica o vložnem 10% nem vadiju pri jedni c. kr. blagajni se gospodom ponudnikom vrne po izvršeni odločitvi c. kr. generalnega vodstva tabačne uprave na Dunaju.

Na ponudbe po preteku zgoraj danega roka, ali na ponudbe nezadostno instruvane, se ne bo ozir jemalo.

C. kr. tabačna glavna tovarna v Ljubljani

dné 26. avgusta 1899.

(1575—1)

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, petem letniku in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
 Dr. Nevešekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
 A. Škerbec: **Islet v Carigradu**, broš. à 20 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, **Pregovori, prilike in reki**. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec
 V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.